

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto



Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa toimia yrityksen tai vastualueen johtamistehtävässä. Hän osaa johtaa, suunnitella ja kehittää yrityksen tai vastualueensa henkilöstöä, taloutta ja toimintaa sekä sen tuloksellisuutta. Hän osaa myös kehittää omaa toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana. Hän hallitsee lisäksi valitsemiensa erityisalueiden tiedot ja taidot. Valinnaisten tutkinnon osien osaaminen voi liittyä strategiatyön johtamiseen, työyhteisön kehittämisen johtamiseen, henkilöstön ja osaamisen johtamiseen, asiakkuuksien johtamiseen, talouden johtamiseen, tuotanto- tai palveluprosessien johtamiseen, työhyvinvoinnin johtamiseen tai projektin johtamiseen.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorittanut voi työskennellä yrityksen tai vastualueen johtamistehtävissä.

Perusteen nimi	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-6484-2026
Korvattavat määräykset	OPH-1224-2018
Koulutukset	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto (437141)
Voimaantulo	01.01.2027
Pdf luotu	02.10.2026

Sisältö

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	2
2.1. Johtajana toimiminen, 60 osp (109280).	2
2.2. Strategiatyön johtaminen, 45 osp (109281).	3
2.3. Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 45 osp (109285).	4
2.4. Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 45 osp (109282).	5
2.5. Talouden johtaminen, 45 osp (109286).	6
2.6. Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 45 osp (109283).	7
2.7. Työhyvinvoinnin johtaminen, 45 osp (109279).	8
2.8. Asiakkuuksien johtaminen, 30 osp (109284).	9
2.9. Projektin johtaminen, 30 osp (109278).	10
2.10. Digitalisaation edistäminen, 30 osp (107656).	11
2.11. Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp (107657).	12
2.12. Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp (107658).	13
2.13. Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp (107659).	14
3. Liite. Arvoperusta.	16

1. Tutkinnon muodostuminen

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto muodostuu pakollisesta tutkinnon osasta Johtajana toimiminen (60 osaamispistettä) sekä valinnaisista tutkinnon osista (120 osaamispistettä). Valinnaisina tutkinnon osina tutkintoon voi sisällyttää myös tutkinnon osan tai osia toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta, korkeakouluopintoja tai paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvan tutkinnon osan.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT 180 OSP	
Pakolliset tutkinnon osat 60 osp	
Johtajana toimiminen, 60 osp, P	
Valinnaiset tutkinnon osat 60-120 osp	
Strategiatyön johtaminen, 45 osp	
Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 45 osp	
Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 45 osp	
Talouden johtaminen, 45 osp	
Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 45 osp	
Työhyvinvoinnin johtaminen, 45 osp	
Asiakkuuksien johtaminen, 30 osp	
Projektin johtaminen, 30 osp	
Valinnaiset tutkinnon osat 0-60 osp	
Digitalisaation edistäminen, 30 osp	
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp	
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp	
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp	
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp	
Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.	
Korkeakouluopinnot 5-30 osp	
Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.	
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp	
Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.	

2. Tutkinnon osat

2.1. Johtajana toimiminen, 60 osp (109280)

Ammattitaitovaatimukset

Johtamisosaamisen kehittäminen

Opiskelija

- arvioi ja kehittää tavoitteellisesti toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana
- tunnistaa yrityksen tai organisaation toimintakulttuurin ja roolinsa johtajana
- arvioi monipuolisesti vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan johtajana ja laatii johtamisosaamisensa kehittämissuunnitelman
- kerää ja analysoi palautetta johtamisosaamisestaan
- huolehtii työhyvinvoinnistaan ja jaksamisestaan sekä riittävästä palautumisesta
- viestii monipuolisesti ja ottaa vastuun viestinnästä
- viestii toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä johtamistehtäviensä edellyttämässä laajuudessa

Strategian ja toimintaympäristön keskeisten muutosten tunnistaminen

Opiskelija

- tuntee yrityksen tai organisaation strategian ja sen merkityksen toiminnalle sekä johtaa sen konkreettista toteuttamista omalla vastuualueellaan
- seuraa, arvioi ja ennakoii monipuolisesti toimialansa toimintaympäristöä sekä muutossuuntien vaikutuksia
- arvioi yrityksen tai organisaation kansainvälistymisen mahdollisuuksia tai toimialansa kansainvälistä kehitystä hyödyntäen tietolähteitä
- arvioi yrityksen tai organisaation asemaa toimintakentässä hyödyntäen tietolähteitä

Henkilöstön ja työhyvinvoinnin johtaminen ja kehittäminen

Opiskelija

- johtaa yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä ja kehittää päivittäistä toimintaa strategisten tavoitteiden mukaisesti, ennakoivasti sekä henkilöstöä ja muita toimijoita osallistaen
- rakentaa kannustavaa, motivoivaa ja psykologisesti turvallista työilmapiiriä
- johtaa henkilöstöä muutostilanteissa tai niihin varautumisessa
- ottaa johtamistyössään huomioon henkilöstön ja työn tekemisen tapojen moninaisuuden
- johtaa yrityksen tai vastuualueensa digitaalisen toimintaympäristön käyttöä ja varmistaa henkilöstön osaamisen
- tunnistaa vastuunsa työn psykososiaalisten ja fyysisten kuormitustekijöiden ja riskien ennaltaehkäisyssä sekä niihin puuttumisessa

Toiminnan ja talouden suunnittelu ja organisointi

Opiskelija

- tunnistaa yrityksen tai vastuualueensa talouden reunaehdot ja riskit
- suunnittelee toimintaa, taloutta ja tuloksellisuutta määrällisten ja laadullisten mittareiden perusteella yrityksen tai organisaation ohjeiden ja strategian mukaisesti
- laatii yrityksen tai vastuualueensa toiminnasta ja taloudesta suunnitelmat toimivaltansa ja organisaation käytäntöjen mukaisesti
- osallistaa keskeiset toimijat toiminnan ja talouden suunnitteluun
- esittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat perustellusti johdettaville, päätöksentekijöille tai sidosryhmille
- kohdentaa tai hankkii tarvittavat resurssit tuloksellisen toiminnan toteuttamiseksi

Tavoitteiden toteutumisen seuranta ja toiminnan tuloksellisuuden kehittäminen

Opiskelija

- seuraa ja arvioi aktiivisesti toiminnan ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden perusteella
- arvioi ja kehittää yrityksen tai vastuualueensa prosessien toimivuutta ja tuloksellisuutta
- reagoi ja tekee päätöksiä ennakkoivasti ja oikea-aikaisesti muuttuvissa olosuhteissa
- tunnistaa ja hyödyntää vastuullisesti teknologian ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia johtamistyössä

Lainsäädännön, vastuullisen toiminnan ja kestävän kehityksen periaatteiden tunteminen

Opiskelija

- tuntee yrityksen tai vastuualueensa toimintaan liittyvän lainsäädännön ja vastuullisen toiminnan periaatteet
- varmistaa yrityksen tai organisaation sopimusten mukaisen toiminnan organisaation ohjeiden mukaisesti
- suunnittelee hankintoja organisaation ohjeiden mukaisesti ja hyödyntää tarvittavia asiantuntijoita
- tuntee voimassa olevan työlainsäädännön ja työ- ja virkaehtosopimukset sekä organisaation määräykset ja ohjeet
- tuntee lakisääteiset työsuojeluvelvoitteensa
- tunnistaa yrityksen tai organisaation turvallisuuskulttuurin ja toimii oman työroolinsa mukaisesti turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistajana
- ottaa johtamistyössään huomioon taloudellisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävän kehityksen periaatteet
- tuntee yrityksen tai vastuualueensa tietosuojaan, tietoturvaan, kyberturvallisuuteen ja turvallisuusjohtamiseen liittyvät keskeiset velvoitteet

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä, toimintaa ja taloutta.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Strategiatyön johtaminen, 45 osp (109281)

Ammattitaitovaatimukset

Toimintaympäristön nykytilan määrittely ja arviointi

Opiskelija

- määrittelee ja arvioi yrityksen tai vastuualueensa toimintaympäristön nykytilaa ja kehityssuuntia hyödyntäen tunnuslukuja ja muita tietolähteitä
- tekee johtopäätöksiä yrityksen tai vastuualueensa toimintaympäristön nykytilasta ja kehityssuunnista
- määrittelee yrityksen tai vastuualueensa asiakkuuksien, prosessien, talouden ja osaamisen nykytilan hyödyntäen tunnuslukuja ja muita tietolähteitä

Strategiatyön suunnittelu

Opiskelija

- laatii yritykselle strategian tai suunnittelee ja johtaa organisaationsa strategiaa vastuualueellaan
- suunnittelee ja organisoii strategiatyötä keskeisten toimijoiden kanssa
- osallistaa ja sitouttaa henkilöstöä strategiatyöhön
- muodostaa yrityksen strategiasta kiteytyksiä, kuten vision, mission ja arvot, tai selvittää ja ymmärtää niiden merkityksen vastuualueellaan
- hyödyntää keskeisiä sidosryhmiä ja tarvittavia asiantuntijoita strategian laadinnassa tai sen toimeenpanossa
- viestii aktiivisesti strategiatyöstä keskeisille toimijoille

Strategian toteuttamisen johtaminen

Opiskelija

- johtaa strategian toteutusta yrityksessä tai vastuualueellaan osallistaen ja sitouttaen henkilöstöä
- valitsee keskeisimmät konkreettiset painopisteet tai kehittämiskohteet seuraavalle toimintakaudelle
- laatii aikataulun ja seurannan mittarit yrityksen tai organisaation ohjeiden mukaisesti
- arvioi ja kehittää toimintaansa strategiaprosessin johtamisessa
- tukee strategian toteuttamista omassa johtamisviestinnässään
- viestii strategiasta keskeisille sidosryhmille

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla strategiatyötä yrityksessä tai vastuualueellaan.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 45 osp (109285)

Ammattitaitovaatimukset

Henkilöstörakenteen ja -tarpeiden suunnittelu

Opiskelija

- arvioi ja suunnittelee yrityksen tai vastuualueensa henkilöstörakennetta ja -tarpeita strategian mukaisesti
- hyödyntää arvioinnissa ja suunnittelussa henkilöstöä koskevien tunnuslukujen tai mittareiden pohjalta saamaansa tietoa
- arvioi, ennakoii ja suunnittelee vastuualueensa työvoiman käyttöä ja erilaisia työskentelytapoja
- suunnittelee ja organisoii henkilöstön tehtävät tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti

Osaamisen johtaminen, kehittäminen ja arviointi

Opiskelija

- johtaa ja kehittää yrityksessä tai vastuualueellaan tarvittavaa osaamista, oppimista ja perehdytystä
- arvioi yrityksen tai vastuualueensa strategiset osaamistarpeet
- kartoittaa ja tunnistaa henkilöstön osaamista ja ennakoii tulevaisuuden osaamistarpeita
- laatii henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman ja johtaa sen yksilöllistä toteutusta
- käyttää monipuolisesti organisaation osaamisen kehittämisen keinoja
- tukee ja kannustaa osaamisen kehittämisessä, uudistumisessa ja uuden oppimisessa
- kehittää oppimista tukevia rakenteita ja toimintamalleja yhdessä henkilöstön kanssa

Henkilöstön johtaminen

Opiskelija

- kannustaa henkilöstöä hyviin työsuorituksiin yhdenvertaisesti ja johdonmukaisesti
- tukee henkilöstöä työhön sitoutumisessa ja työn merkityksellisyyden kokemisessa
- ottaa johtamistyössään huomioon henkilöstön moninaisuuden
- edistää työhyvinvointia yhteistyössä henkilöstön kanssa ja tukee muutoksen hallintaa
- hyödyntää organisaation palkitsemismahdollisuuksia
- ottaa vastaan ja antaa palautetta tilanteen edellyttämällä tavalla organisaation käytäntöjen mukaisesti
- tuntee vastuullisen henkilöstöhallinnon ja rekrytoinnin prosessit, periaatteet ja käytännöt
- valvoo työläinsäädännön, työ- tai virkaehtosopimusten sekä organisaation käytäntöjen noudattamista
- valvoo ja kehittää työsuojelu- ja työturvallisuussäädösten noudattamista yhteistyössä henkilöstön kanssa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla, arvioimalla ja kehittämällä vastuualueensa henkilöstöä ja tarvittavaa osaamista strategian mukaisesti.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 45 osp (109282)

Ammattitaitovaatimukset

Työyhteisön toimintakulttuurin ja toimintatapojen sekä niiden uudistumistarpeiden tunnistaminen

Opiskelija

- tunnistaa työyhteisön toimintakulttuurin ja toimintatavat sekä niiden uudistumistarpeet organisaation linjausten mukaisesti
- seuraa toimintaympäristön muutoksia ja arvioi niiden vaikutuksia työyhteisöön ja sen toimintakykyyn
- havainnoi ja tarkastelee työyhteisön toimintakulttuuria ja toimintatapoja sekä niiden tarkoituksenmukaisuutta

- arvioi työyhteisön psykologista turvallisuutta, vuorovaikutuskulttuuria ja yhteistyön toimivuutta sekä niihin liittyviä uudistumistarpeita ja käyttää kehittämisen apuna tarvittavia asiantuntijoita

Työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin suunnittelu ja käynnistäminen

Opiskelija

- suunnittelee, laatii ja käynnistää työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin strategialähtöisesti yhdessä keskeisten toimijoiden ja henkilöstön kanssa
- rakentaa työyhteisöön oppimisen, kehittämisen ja kokeilujen mahdollisuuksia ja tilaisuuksia sekä kehittää työyhteisötaitoja
- viestii työyhteisön kehittämisprosessista avoimesti, aktiivisesti, yhdenvertaisesti ja osallistavasti
- ottaa kehittämisprosessissa huomioon työhyvinvointiin, kuormitukseen ja turvallisuuteen liittyvät vaikutukset

Työyhteisön toimintatapojen kehittymisen johtaminen, arviointi ja seuranta

Opiskelija

- johtaa, arvioi ja seuraa työyhteisön toimintatapojen kehittymistä
- johtaa ja organisoii kehittämisprosessin yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa
- huolehtii riittävästä resursoinnista kehittämisprosessin toteuttamiseksi
- edistää vuorovaikutteista, kokeilevaa ja vastuullista työkulttuuria ja osallistaa työyhteisön kehittämiseen
- tukee moninaisen työyhteisön toimintaa
- viestii kehittämisprosessista ja tuloksista aktiivisesti ja yhdenvertaisesti keskeisille toimijoille
- arvioi oppimis- ja kehittämisprosessia yhdessä henkilöstön kanssa sekä rooliaan kehittämisprosessin johtajana

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja johtamalla työyhteisön toimintakulttuuriin ja toimintatapoihin liittyvän kehittämisprosessin.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Talouden johtaminen, 45 osp (109286)

Ammattitaitovaatimukset

Talouden nykytilan ja strategian mukaisten kehittämistarpeiden arviointi

Opiskelija

- arvioi yrityksen tai vastuualueen talouden nykytilaa ja strategian mukaisia kehittämistarpeita keskeisiä raportteja hyödyntäen
- arvioi toimintaympäristön talouden kehitystä yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa
- tekee johtopäätöksiä talouden tuloksellisuudesta

Talouden kehittämisen suunnittelu

Opiskelija

- määrittelee strategian mukaiset keskeiset taloudelliset tavoitteet
- kehittää yrityksen tai vastuualueen talouden tuloksellisuutta ja sen seuranta
- ottaa talouden kehittämisessä huomioon kestävän kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet
- laatii talouden kehittämissuunnitelman ja valitsee tarvittavat toimijat sen toteuttamiseen

Talouden kehittämisen ja seurannan johtaminen

Opiskelija

- johtaa yrityksen tai vastuualueen taloutta tavoitteiden mukaisesti
- johtaa yrityksen tai vastuualueen talouden kehittämistä, seuranta ja arviointia
- tunnistaa ja hyödyntää teknologiaa osana tiedolla johtamisen mahdollisuuksia
- sitouttaa tarvittavat toimijat talouden kehittämiseen ja seurantaan
- johtaa laaditun talouden kehittämissuunnitelman toimeenpanoa
- arvioi ja johtaa hankintojen ja varojen käytön kustannustehokkuutta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön tehtävissä, joilla johdetaan ja kehitetään yrityksen tai vastuualueen taloutta.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 45 osp (109283)

Ammattitaitovaatimukset

Tuotanto- tai palveluprosessien nykytilan ja strategian mukaisten kehittämistarpeiden arviointi

Opiskelija

- arvioi yrityksen tai vastuualueensa tuotanto- tai palveluprosessien nykytilaa ja strategian mukaisia kehittämistarpeita
- arvioi tuotanto- tai palveluprosessien tehokkuutta ja laatua
- arvioi taloudellisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävyiden ja vastuullisuuden toteutumista tuotanto- tai palveluprosesseissa
- arvioi tuotanto- tai palveluprosessien kriittiset vaiheet, havaitsee ongelmakohdat ja etsii niihin ratkaisuja
- ottaa huomioon monikanavaisuuden sekä asiakasvirtojen, palvelukokemuksien ja kysynnän vaihtelun
- arvioi tuotanto- tai palveluprosessien kuvausten ajantasaisuuden yhteistyössä prosessia toteuttavien kanssa ja huolehtii kuvausten päivittämisestä
- hyödyntää tuotanto- ja palveluprosessien arvioinnissa erilaisia tietolähteitä, mittareita, tunnuslukuja ja raportteja sekä arvioi niiden käyttöä kriittisesti

Tuotanto- tai palveluprosessien suunnitelmallinen kehittäminen

Opiskelija

- kehittää yrityksen tai vastuualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja niihin osallistuvia työntekijöitä osallistaen
- laatii ja dokumentoi tehtyjen arviointien pohjalta suunnitelmat tuotanto- tai palveluprosessien kehittämiseksi
- laatii kehittämiselle aikataulun ja varaa tarvittavat resurssit
- arvioi kehittämisen vaikutuksia tuotannolle tai palvelulle
- ottaa suunnitelmissa huomioon kestävä kehityksen, vastuullisuuden, turvallisuuden sekä jatkuvuuden- ja riskienhallinnan periaatteet
- hyödyntää tarkoituksenmukaisesti erilaisia tuotanto- tai palveluprosessien kehittämistapoja
- hyödyntää teknologian ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä

Tuotanto- tai palveluprosessien tavoitteellinen johtaminen**Opiskelija**

- johtaa yrityksen tai vastuualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja
- asettaa yrityksen tai organisaation strategian mukaiset tavoitteet tuotanto- tai palveluprosesseille yhdessä henkilöstön kanssa
- tuntee erilaisia tuotanto- tai palveluprosessien ohjaustapoja sekä osaa soveltaa niitä tarkoituksenmukaisesti johtamisessaan
- johtaa tuotanto- tai palveluprosessien toteutumista ja jatkuvaa parantamista hyödyntäen ohjausjärjestelmiä
- ottaa tuotanto- tai palveluprosessien johtamisessa huomioon organisaation kestävä kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet ja niiden juurruttamisen
- huolehtii resurssien riittävydestä
- varmistaa tuotannon tai palvelun laadun ja tuloksellisuuden

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä tuotanto- tai palveluprosesseja.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Työhyvinvoinnin johtaminen, 45 osp (109279)**Ammattitaitovaatimukset****Työhyvinvointi osana arjen johtamistyötä****Opiskelija**

- arvioi yrityksen tai vastuualueensa organisaatorakennetta ja strategiaa työhyvinvoinnin näkökulmasta
- seuraa ja arvioi henkilöstön työtyytyväisyyttä, työhyvinvointia, työkykyä, toimenkuvia ja työkuormaa sekä työympäristön ja työtapojen vaikutusta niihin
- ottaa johtamisessaan huomioon työhyvinvoinnin merkityksen työn tuloksellisuudelle
- ottaa johtamisessaan huomioon työympäristön, digitalisaation, monipaikkatyön, taukojen ja palautumisen vaikutukset työhyvinvointiin
- viestii työhyvinvointiin liittyvistä asioista systemaattisesti ja edistää vuorovaikutteista palautekulttuuria yrityksessä tai vastuualueellaan

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen

Opiskelija

- ottaa johtamisessaan huomioon työhyvinvoinnin ja työkyvyn yksilölliset, yhteisölliset ja työympäristöön liittyvät tekijät sekä tukee henkilöstöä niiden tunnistamisessa
- suunnittelee ja johtaa työhyvinvointiin ja työkykyyn vaikuttavia toimenpiteitä henkilöstöä osallistaen
- varmistaa ja valvoo lakisääteisen työturvallisuuden ja työsuojelun toteutumista yrityksessään tai vastuualueellaan
- johtaa puuttumisen keinojen ja tukitoimien käyttöä työhyvinvointia ja työkykyä heikentäviin tekijöihin, kuten epäasialliseen käyttäytymiseen ja häirintään
- hyödyntää ennaltaehkäiseviä toimintamalleja työssä jaksamisen ja työkyvyn ylläpitämiseksi
- hyödyntää työhyvinvoinnin johtamisessa henkilöstöhallinnon, työsuojelutoimijoiden ja työterveyshuollon asiantuntemusta organisaation käytäntöjen mukaisesti

Työhyvinvoinnin johtamisen kehittäminen

Opiskelija

- tunnistaa ja valitsee työhyvinvoinnin johtamisen kehittämiskohteita tai painopisteitä tutkitun tiedon ja strategisten uudistumistarpeiden pohjalta
- laatii työhyvinvoinnin johtamisen kehittämissuunnitelman
- arvioi ja kehittää työhyvinvointia tukevia rakenteita ja toimintamalleja suunnitelmallisesti organisaation strategisten tavoitteiden mukaisesti yhdessä työyhteisön jäsenten kanssa
- arvioi ja kehittää työhyvinvoinnin johtamistaan palautteiden, henkilöstökyselyiden, työterveysraporttien tai työsuojelutarkastusten pohjalta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä yrityksen tai vastuualueensa henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Asiakkuuksien johtaminen, 30 osp (109284)

Ammattitaitovaatimukset

Asiakkuuksien nykytilan ja strategian mukaisten kehittämistarpeiden arviointi

Opiskelija

- määrittelee strategian ja tuloksellisuuden kannalta keskeiset asiakkuudet
- hyödyntää asiakkuuksia ja tuloksellisuutta koskevia tunnuslukuja sekä erilaisia markkina-, asiakas-, tuote- tai kilpailija-analyysejä asiakkuuksien arvioinnissa
- määrittelee asiakkuuksien kehittämisen kannalta keskeiset sidosryhmät
- arvioi asiakkuuksien nykytilaa, potentiaalia ja kehittämistarpeita yhdessä henkilöstön ja keskeisten sidosryhmien kanssa
- tekee johtopäätöksiä asiakkuuksien kehittämiseksi

Asiakkuuksien kehittämisen suunnittelu

Opiskelija

- laatii suunnitelman asiakkuuksien kehittämiseksi
- ottaa suunnitelman laatimisessa huomioon asiakkaalle tuotettavan lisäarvon ja asiakaslupauksen
- ottaa suunnitelman laatimisessa huomioon organisaation vahvuudet ja menestystekijät
- sitouttaa keskeiset sidosryhmät kehittämissuunnitelman toteuttamiseen

Asiakkuuksien kehittämisen johtaminen

Opiskelija

- arvioi yrityksen tai vastualueensa kykyä kehittää asiakkuuksia strategian mukaisesti
- johtaa asiakkuuksien kehittämistä, vahvistamista tai uusien asiakkaiden hankintaa
- varmistaa asiakkuuksien kehittämiseksi riittävät resurssit
- hyödyntää asiakaspalautetta ja seurantatietoa asiakkuuksien kehittämiseksi
- hyödyntää johtamisessa asiakas-, sidosryhmä- ja kumppaniverkostoja

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä yrityksen tai vastualueensa asiakkuuksia.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Projektin johtaminen, 30 osp (109278)

Ammattitaitovaatimukset

Projektin suunnittelu

Opiskelija

- suunnittelee yrityksen tai organisaation strategian ja tavoitteiden kannalta perustellun projektin
- laatii toteuttamiskelpoisen ja aikataulutetun projektisuunnitelman
- laatii projektille kustannusarvion, viestintäsuunnitelman, riskianalyysin ja suunnitelman niihin varautumiseksi
- kokoaa projektiryhmän ja määrittelee vastuut, roolit, tehtävät ja kehittämisen menetelmät

Projektin toteutuksen johtaminen

Opiskelija

- organisoii ja käynnistää kehittämisprojektin
- johtaa projektiryhmän toimintaa
- hyödyntää projektisuunnitelman mukaisia kehittämisen menetelmiä
- kannustaa projektiryhmää kokeiluihin ja kehittämiseen
- johtaa projektisuunnitelman mukaista toteutusta, huolehtii projektin dokumentoinnista ja tekee tarvittavia korjaavia toimenpiteitä

Projektin toteutumisen arviointi

Opiskelija

- arvioi kriittisesti projektisuunnitelman ja tavoitteiden toteutumista

- dokumentoi projektin tulokset, kerää palautteen ja määrittelee mahdolliset jatkotoimenpiteet
- varmistaa projektin tulosten hyödyntämisen

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja johtamalla projektin.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Digitalisaation edistäminen, 30 osp (107656)

Ammattitaitovaatimukset

Nykytilan analyysi ja mahdollisuuksien tunnistaminen

Opiskelija

- hankkii ja soveltaa monipuolisesti tietoa alansa kehityssuunnista ja mahdollisuuksista hyödyntää digitalisaatiota
- noudattaa toimialan säädöksiä ja organisaation ohjeita
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- selvittää, mitä digitalisaation edistämisestä on linjattu organisaation strategiassa
- selvittää, miten ja kuinka laajasti organisaatiossa hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja
- tunnistaa vastuualueensa keskeisiä toimintoja, työprosesseja, tietolähteitä ja -varantoja
- arvioi vastuualueensa digitaalisten ratkaisujen käyttöä tietosuojan, tietoturvan ja vastuullisen toiminnan näkökulmasta
- tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan vastuualueensa digitalisaation edistäjänä

Kehittämisen- ja kokeilukulttuurin edistäminen

Opiskelija

- kannustaa avoimeen keskusteluun ja viestii digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksista
- kerää palautetta nykyisten digitaalisten ratkaisujen toimivuudesta ja kehittämistarpeista
- kehittää vastuualueellaan tiedon hankkimisen ja hyödyntämisen prosesseja
- selvittää vastuualueensa osalta, mitkä ovat henkilöstön osaamisen ja digitalisaation hyödyntämisen keskeisiä vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- sopii vastuualueellaan digitalisaatiota edistävien kehittämistoimien toteuttamisesta
- hyödyntää eri keinoja vahvistaa henkilöstön valmiuksia ottaa käyttöön digitaalisia ratkaisuja
- kehittää toimintatapaa kokeilu- ja kehittämistoimien systemaattiseen suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin sekä jatkokehittämiseen
- raportoi digitalisaatiota edistävistä toimenpiteistä ja tekee kehittämisehdotuksia
- arvioi onnistumistaan kehittämis- ja kokeilukulttuurin edistäjänä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toteuttamalla digitalisaatiota edistäviä toimenpiteitä vastuualueellaan alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp (107657)

Kehittyvien teknologioiden kokeilulla tarkoitetaan yhden tai useamman teknologian kokeilua, jonka tavoitteena on tuottaa organisaatiolle lisäarvoa. Työyhteisö tarkoittaa tässä yhteydessä opiskelijan pienintä työn tekemisen yksikköä, eli ryhmää tai tiimiä, jossa opiskelija työskentelee.

Ammattitaitovaatimukset

Kehittyvien teknologioiden hyödyntämismahdollisuudet

Opiskelija

- tuntee työyhteisön tai yhteistyötahon työskentelytapoja ja toimintakulttuuria
- hankkii monipuolisesti tietoa teknologioiden hyödyntämismahdollisuuksista alallaan
- tunnistaa työprosessiin tai sen osaan liittyvän kehittämistarpeen, jossa kehittyvää teknologiaa on mahdollista kokeilla
- vertailee käyttökohteeseen soveltuvia vaihtoehtoisia teknologioita ja selvittää niiden lisäarvoa organisaatiolle
- arvioi vaihtoehtoisten teknologioiden käyttöönoton kustannuksia saatavaan hyötyyn nähden
- arvioi vaihtoehtoisten teknologioiden käyttöönoton vastuullisuutta

Kokeilun suunnittelu ja toteutus

Opiskelija

- suunnittelee kokeilun tavoitteet ja toteutuksen yhdessä työyhteisön tai yhteistyötahon kanssa
- suunnittelee kokeilun resursointia ja laatii kokeilulle aikataulun
- ehdottaa käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvaa teknologiaa tai niiden yhdistelmää ja perustelee ehdotuksensa
- esittelee suunnitelman ja sopii kokeilun toteuttamisesta
- toteuttaa teknologiakokeilun suunnitelman mukaisesti
- noudattaa toimialansa säädöksiä ja organisaation ohjeita
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvariskejä ja osaa uhkatilanteessa toimia roolinsa mukaisesti
- dokumentoi kokeilun edistymistä säännöllisesti digitaalisuutta hyödyntäen
- varmistaa työn eri vaiheissa, että kehittämistyö vastaa sille asetettuja tavoitteita

Kokeilun arviointi

Opiskelija

- kerää ja analysoi palautetta teknologiakokeilusta
- jakaa kokemukset teknologiakokeilusta työyhteisössä tai yhteistyötaholle
- arvioi mahdollisuuksia teknologian tai teknologioiden laajempaan käyttöönottoon
- tekee jatkokehittämisehdotuksia kokeilun perusteella

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toteuttamalla kehittyvien teknologioiden kokeilun alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.12. Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp (107658)

Kiertotaloudella tarkoitetaan tuotanto- ja kulutusmallia, jossa materiaalit ja tuotteet hyödynnetään mahdollisimman pitkälle vuokraamalla, jakamalla, uudelleen käyttämällä ja pidentämällä käyttöikää, korjaamalla, kunnostamalla ja kierrättämällä. Kiertotaloudessa tuotteet ja materiaalit ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä mahdollisimman pitkään, ja käytöstä poistetut tuotteet ja materiaalit kiertävät uusiksi tuotteiksi ja materiaaleiksi. Näin tuotteiden elinkaari pitenee ja uusien luonnonvarojen käytön tarve vähenee.

Kiertotalouden tavoitteena on, että talous toimii ympäristön kantokyvyn rajoissa. Kiertotalous auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta, luontokatoa ja luonnonvarojen ylikulutusta.

Ammattitaitovaatimukset

Kiertotalouden lähtökohdat

Opiskelija

- ymmärtää kiertotalouden käsitteet, periaatteet ja soveltamisen toimialalla
- tunnistaa kiertotalouden merkityksen luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen kestävä käytön ja hiilineutraaliuden mahdollistamisessa
- tuntee kiertotalouteen liittyvät keskeiset säädökset, kansainväliset tavoitteet, standardit ja digitaalisen tuotepassin
- tuntee erilaisia kiertotalouden liiketoimintamalleja: materiaalitehokkuus ja talteenotto, kierrättäminen, jakamistalous, tuote palveluna ja tuotteen elinkaaren pidentäminen

Kiertotalousratkaisujen suunnittelu

Opiskelija

- tunnistaa tarpeet ja mahdollisuudet kehittää kiertotalousratkaisuja
- suunnittelee toimet kiertotalousasteen parantamiseksi ja resurssitehokkuuden vahvistamiseksi
- ottaa kehittämisessä huomioon kestävyys, korjattavuuden ja kierrätettävyyden
- varmistaa kehitystyössään tuoteturvallisuuden ja -vastuun
- tunnistaa miten kiertotalousratkaisut liittyvät organisaation strategiaan, arvoihin ja liiketoimintaan
- tekee kustannusarvion kiertotalousratkaisujen toteuttamisesta
- selvittää tarvittavat yhteistyötahot
- määrittää tavoitteet kiertotalousratkaisujen kannattavuudelle ja vaikuttavuudelle
- arvioi mahdollisuuksia kiertotalousratkaisujen laajentamiselle

Kiertotalousratkaisujen toteutus

Opiskelija

- toteuttaa suunniteltuja kiertotalousratkaisuja
- hyödyntää tarvittaessa uudenlaisia teknologioita ja digitaalisia ratkaisuja
- kokoa toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavat yhteistyötahot
- arvioi kiertotalousratkaisujen vaikutuksia
- viestii kiertotalousratkaisuista eri tahoille

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kiertotaloustoiminnan kehittämistehtävissä. Kehittämistyö kohdistuu materiaalitehokkuuden ja kierrätettävyyden, jakamistalouden, tuote palveluna -konseptin kehittämiseen tai tuote-elinkaaren pidentämiseen. Toimenpiteitä voidaan tehdä valitun tuote- tai palvelukokonaisuuden, yrityksen liiketoiminnan tai sen määrätyn toimintaprosessin kehittämiseksi.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.13. Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp (107659)

Ammattitaitovaatimukset

Kyberturvallisuuden nykytilan analyysi

Opiskelija

- tunnistaa kyberturvallisuuden osa-alueita, käsitteitä ja yhteiskunnan keskeisiä toimijoita
- seuraa ajankohtaisia kyberturvallisuusriskejä ja niihin varautumista
- selvittää ja hyödyntää kyberturvallisuuteen liittyviä säädöksiä ja ohjeita
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- tuntee organisaation eri toimijatasojen vastuut ja velvollisuudet kyberturvallisuuden näkökulmasta
- selvittää organisaation kyberturvallisuuden keskeisiä teknisiä ratkaisuja ja merkityksellisiä tietoja vastuualueensa näkökulmasta
- analysoi vastuualueensa nykyisiä työprosesseja ja -käytäntöjä kyberturvallisuuden näkökulmasta
- tunnistaa vastuualueensa kyberturvallisuuden nykytilan vahvuuksia ja kehittämiskohteita

Kyberturvallisuuskulttuurin edistäminen

Opiskelija

- kannustaa avoimeen keskusteluun ja viestii vastuualueellaan kyberturvallisuuden merkityksestä sekä keskeisistä kyberturvallisuuden edistämisen toimenpiteistä
- edistää tietojen käsittelyn ja säilyttämisen turvallisia käytäntöjä
- arvioi oman vastuualueensa kyberturvallisuusriskejä, niiden todennäköisyyttä ja varautumiskeinoja
- havainnoi toimintaa ja osaa raportoida poikkeamista
- osaa toimia kyberuhkatilanteessa roolinsa mukaisesti

- luo ja päivittää vastualueensa suunnitelmia ja toimintaohjeita kyberuhkatilanteiden varalle yhteistyössä työyhteisön kanssa sekä seuraa niiden toteutumista
- selvittää henkilöstön kyberturvallisuusosaamisen tasoa eri tapoja hyödyntäen
- suunnittelee ja toteuttaa toimenpiteitä henkilöstön kyberturvallisuusosaamisen kehittämiseksi
- suunnittelee kyberturvallisuutta edistävän harjoituksen
- seuraa ja arvioi koulutus- ja kehittämistoimenpiteiden vaikutuksia
- hankkii ja hyödyntää palautetta kehittääkseen omaa kyberturvallisuusosaamistaan
- raportoi kyberturvallisuuden edistämisen toimenpiteistä ja tekee kehittämis ehdotuksia

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistämällä vastualueensa kyberturvallisuutta alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Liite. Arvoperusta

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on kehittää ja uudistaa yksilöiden ammatillista osaamista, työelämää ja yhteiskuntaa. Ammatillinen koulutus antaa valmiuksia toimia ammatillisesti sekä tehdä ratkaisuja eettisen ja kriittisen pohdinnan ja tietoon perustuvan harkinnan pohjalta.

Ammatillisen koulutuksen lähtökohtina ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja monimuotoisuuden arvostaminen. Ammatillinen koulutus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja demokratiaa. Osallisuus, aktiivinen toimijuus, avoimuus ja yhteisöllisyys korostuvat ammatillisen koulutuksen toiminnassa.

Ammatillinen koulutus vastaa yksilöiden, työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeiden muutoksiin joustavasti ja vaikuttavasti. Urasuunnittelutaidot ja valmiudet jatkuvaan oppimiseen korostuvat toimintaympäristöjen muuttuessa. Koulutus perustuu työelämän osaamistarpeisiin ja tarjoaa opiskelijan tavoitteisiin, elämäntilanteeseen ja tarpeisiin sopivia osaamisen kehittämisen tapoja. Turvallinen työskentely, yrittäjämäinen työote ja talouden hallinta ovat osa ammattitaitoa.

Ammatillisessa koulutuksessa ymmärretään kestävän elämäntavan välttämättömyys ja rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Ammatillinen koulutus lisää ymmärrystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä. Ammatillinen koulutus tukee kansainvälistymistä ja globaalia vastuuta.

Arvoperusta toteutuu ammatillisen koulutuksen toimintakulttuurissa sekä osaamisen hankkimisessa ja osoittamisessa eri oppimisympäristöissä.